

Erhvervsøkonomisk litteratur

Redigeret af Erik Johnsen.

Åke Bjerstedt: **Selvinstruerende undervisningsmateriale.** Oversat fra svensk af Gudrun Mørch og Wilhelm Marckmann. Munksgaard 1964, 243 sider. Pris kr. 39,50.

Selvinstruerende eller programmeret undervisningsmateriale er en relativ ny foreteelse indenfor pædagogikken. Man kan snart ikke åbne et tidsskrift uden at støde på en artikel om emnet, og mange af disse artikler er præget af en vis fanatisme. Ligesom indenfor andre områder findes der en vis modvilje mod noget nyt, og mange af disse fanatiske artikler og overstrømmende kommercielle meddelelser medvirker til, at mange er ret mistroiske overfor nyskabelser.

Bjerstedts bog indeholder en sober præsentation af en række hovedprincipper for konstruktion og bedømmelse af selvinstruerende undervisningsmateriale. Forfatteren gennemgår de forskellige led i det programmerede undervisningsmateriales tilblivelsesproces lige fra den forberedende målsætningsanalyse, elevanalysen og stofanalysen over detailarbejdet med udarbejdelsen af den første udgave af materialet, dernæst de forskellige led i afprøvningen og revisionen af materialet, idet man ikke kan tale om en endelig afprøvning, da materialet må å jourføres hele tiden.

Selvinstruerende undervisningsmateriale er ikke et udtryk for en revolution indenfor pædagogikken. Enhver god lærebog indeholder elementer af en programmering, idet man tilpasser lærebogen til elevklientellet og det normerede antal timer. Man må snarere karakterisere selvinstruerende undervisningsmaterialer som en naturlig udvikling indenfor pædagogikken, baseret på at mange kurser

og fag ikke har en klar målsætning og kontrol, bl. a. fordi alle elever nødvendigvis skal følges ad og *kunne* nå frem til det samme mål. Et rigtigt udført selvinstruerende undervisningsmateriale har som forudsætning, at undervisningens mål er helt klar, og at stoffet opdeles i elementer, der kan kontrolleres.

Fl. Klöcker-Larsen*.

Kompas-Danmark. A/S Forlaget Kompas-Danmark, Landskronagade 70, København Ø.

Kompas-Danmark er udsendt i en ny udgave på 1700 sider, hvor 10.000 danske virksomheders produktions- og leveringsmuligheder er detaljeret belyst i en varespecifikation på over 16.000 enkeltvarer. I forhold til forrige udgave er 721 nye virksomheder optaget, medens 370 virksomheder er udgået som følge af ophør. Varespecifikationen er udvidet med 292 nye varepositioner.

Kompas-Danmark er led i en international håndbogsring, som i de enkelte lande lader foretage undersøgelser over produktions- og leveringsmuligheder specificeret på enkeltvarer. Nu er også Vesttyskland med i samarbejdet, og en vesttysk Kompas ventes udsendt i 1966. Kompasbøger er allerede udgivet i Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Schweiz, Spanien, Sverige og United Kingdom. Herhjemme er det A/S Forlaget Kompas-Danmark, et datterselskab af Dyva & Jeppesens Bogtrykkeri A/S, kgl. hofleverandør, der står for udgivelsen.

Redaktionen, der ledes af cand. polit. C. Kjærgaard-Hansen, har fortsat udbygningen af den særlige Kompas-vareno-

*) cand. merc., forstander.

menklatur i samarbejde med de øvrige nationale Kompas-redaktioner med henblik på færdiggørelsen af en ny og udvidet fælleseuropæisk varenomenklatur omfattende 30.000 enkeltvarer. Man har iøvrigt nu rationaliseret produktions- og leverandørregisterets informationer ved at lade både punkttabeller og tilhørende firmalister fremtræde i bogen som direkte aftryk af de tabeller, der fremkommer ved computerbehandlingen af redaktionens hulkortmateriale.

Udgivelsen af sektionsudgaver, hver omfattende Kompas-oplysninger alene for en enkelt industrigren, vil blive udvidet. I år udsendes 9 udgaver, for tekstilindustrien, træindustrien, møbelindustrien, papir- og grafisk industri, kemisk industri, jern- og metalvareindustrien, maskinindustrien, elektroindustrien samt transportmiddelindustrien. Ialt udsendes sektionsudgaverne i 15.000 eksemplarer til aftagere af de pågældende industriers produkter i ind- og udland.

Charles N. Cofer and Mortimer H. Appley, *Motivation: Theory and Research*, Wiley, London, 1964, 94/—.

Dette er et referenceværk på henved tusind sider, som indeholder de to forfatteres (og formentlig adskillige unavngivne medarbejderes) opfattelse af motivationspsykologien repræsenteret ved henved 2500 bøger og artikler.

Forfatterne mener, at alle grene af psykologien på een eller anden måde må komme i berøring med motivationspsykologi. Al den stund psykologi studerer *adfærd*, og nødvendigvis stiller spørgsmålet om hvorfor en given adfærd er, som den er, så kommer man ind på at søge information om processer, der ikke er direkte observable, men som hypotetisk må antages at spille ind på det resultat, man kan iagttage i form af adfærd.

Dette er forfatterens argument for at anskue hele den psykologiske lærebygning ud fra motivationssynsvinklen. De

afsnit, som umiddelbart må have størst interesse for økonomer, er behandlingen af homeostase (kap. 7), læreteori (kap. 10 og 11) og social motivation (kap. 15). Men som sagt er alle psykologiske angrebssæt repræsenteret.

Vi er her i landet forvante med motivationspsykologi fra K. B. Madsens afhandling i 1959. Madsen nåede her til en konklusion om vort nugældende billede af det psykologiske menneske formuleret som en række teoremer. Det kan kortelig siges, at ingen af disse afkræftes af Cofer-Appleys analyse, tværtimod, K. B. Madsens billede står næsten skarpere (det er meget forenklet fremstillet på side 112 i hans bog fra 1960 om moderne psykologiske teorier).

Cofer and Appley former deres egen teori, nemlig den, at en hovedmotivator er en *forventningsmekanisme* (anticipation vigoration mechanism). Man føler sig ikke rigtig overbevist om, at de mange teoridannelser kan koges ned til et så enkelt princip med visse modifikationer hæftet på.

Men det fordunkler ikke den kendsgerning, at man her står overfor en ganske eminent samling viden, der med sit index er let tilgængeligt og som vil spare os for meget arbejde. *ej.*

Max Kjær-Hansen, *De danske afsætnings- og reklameomkostninger*, Einar Harcks Forlag, København 1965.

Professor *Kjær-Hansen* har under medarbejde af *Flemming Hansen*, *Helge Hammerich* og *Ulf Kjær-Hansen* foretaget en ny analyse af afsætnings- og reklameomkostningerne i Danmark i 1963.

En rigdom af detaljer vil interessere specialister, og undersøgelsens hovedresultat må interessere alle. Det er i al sin enkelthed dette:

I 1963 havde vi et bruttonationalprodukt på ca. 58 mldr. kr. Heraf udgjorde afsætningsomkostningerne ca. 30 % eller 18 mldr. kr.